Begin van het onderzoek
WAT WETEN WIJ VAN DE EERSTE POSTEN IN VELSEN

Terug zoekend vanuit onszelf vinden we in de trouwboeken van de Rooms Katholieke parochie Driehuis, gelegen in de gemeente Velsen, op **22 augustus 1779** het huwelijk van onze in Velsen oudst bekende voorvader vermeld:

CORNELIS POST.

Hij huwt die dag met:

TRIJNTJE JANSE DONKER.

Getuigen zijn daarbij Joannes van Drunen en Anna Buinink. Op diezelfde dag huwen ook nog te Driehuis Jan Janse van der Heiden en Aagje Louris, waarbij als getuigen Reynier van Drunen en Clara Kinderman optreden.

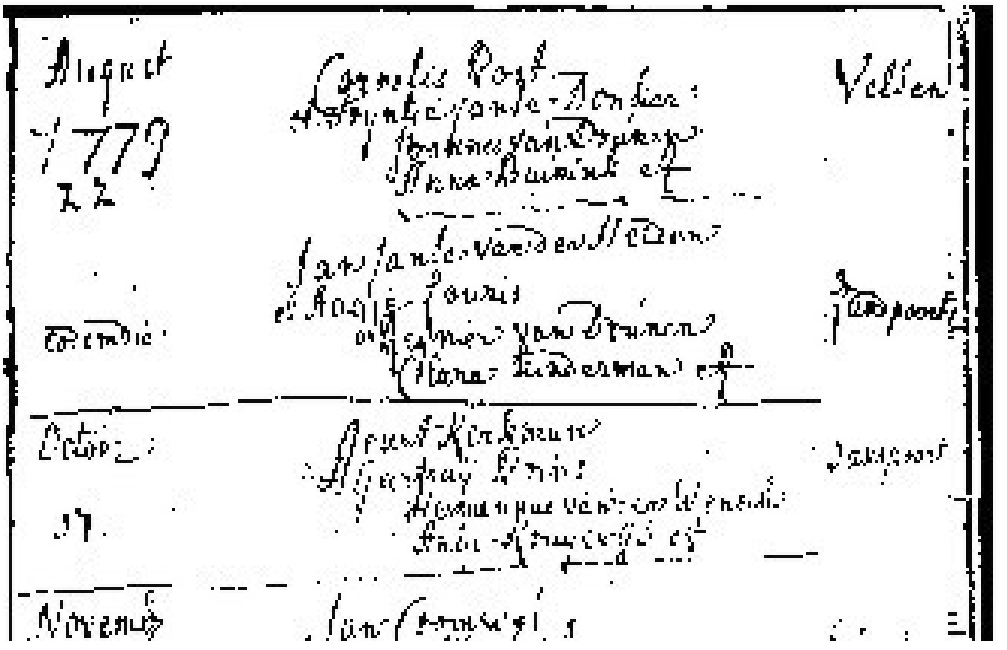

Uit het Trouwboek van de RK Parochie Driehuis

In het ' schepenboek ' van Velsen werd het huwelijk ook vastgelegd. Bij Cornelis Post werd vermeld, dat hij afkomstig was uit Soest en bij Trijntje Janse Donker, dat zij afkomstig was van Velsen. Beiden huwden onder het ' classis pro deo ' (kostenloos).

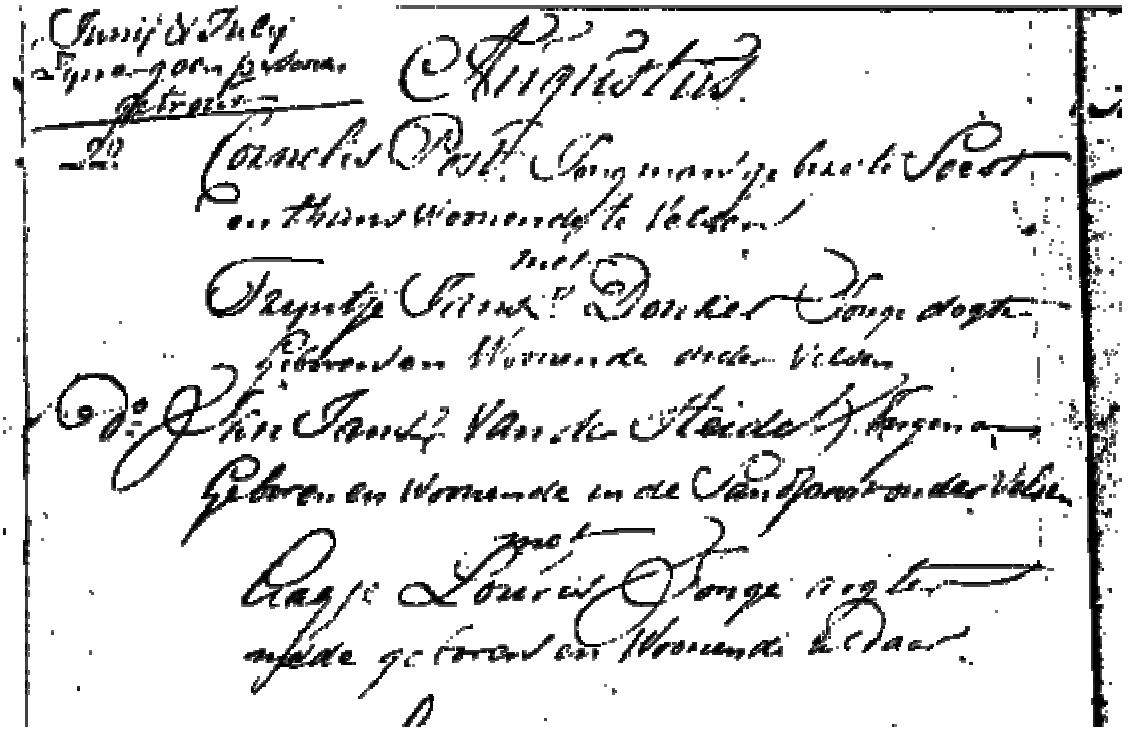

Uit het schepenboek van Velsen.

De verwijzing in het 'schepenboek' naar **Soest** betekende aanvankelijk een verrassing en was een doorbraak in de zoektocht naar onze voorouders.

Maar Cornelis Post was niet de enige in Velsen.

Een jaar eerder, op 8 november 1778, huwden in dezelfde parochie Driehuis:

EVERT POST

en

ANNA GEERTRUIJ MELENS (MELIUS).

De getuigen zijn Klaas en Jacob Hugtenburg. Ook die dag huwde een ander echtpaar: Joannes van den Boom en Antje Pauwels Hop. Daarbij traden als getuigen Jan van Drunen en Arie Hogestein op.

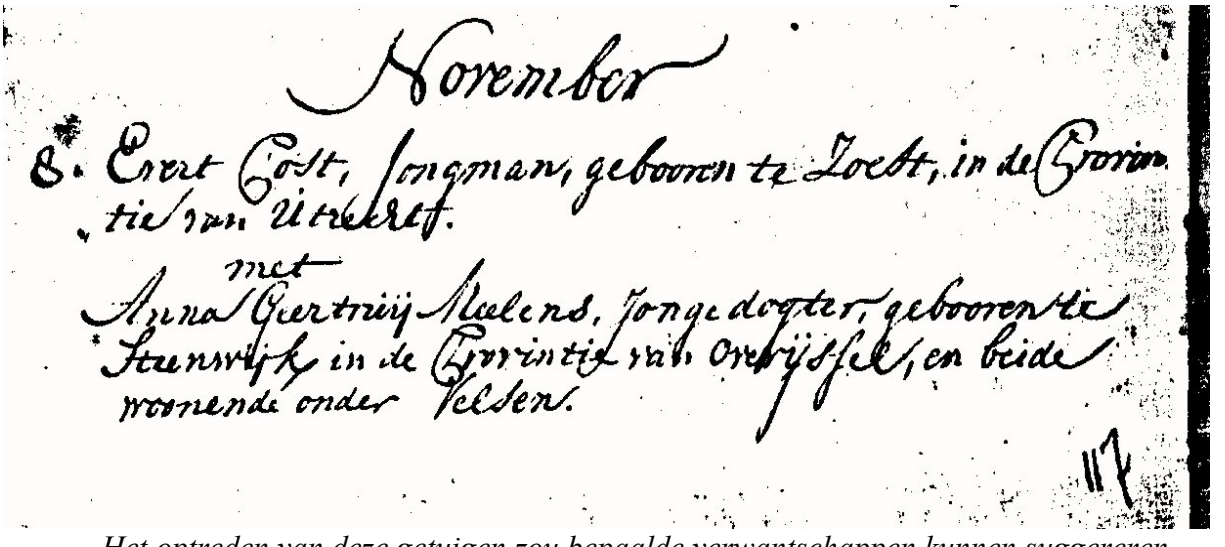
November
8. Evert Post, Jongman, geboren te Zoest, in de Provincie van Utrecht.
met
Anna Geertruij Meelens, Jongedogter, geboren te Steenwijk in de Provincie van Overijssel, en beide woonende onder Velsen.

Het optreden van deze getuigen zou bepaalde verwantschappen kunnen suggereren. Het veelvuldig voorkomen van de namen: Antje Kruyer G.D., Clara Kinderman, Hermannes van der Wensch en Anna Buinink in diverse combinaties met elkaar en anderen, alsmede hun aanwezigheid bij huwelijken van paren uit Velsen, Schooten, Sandpoort, Hofgeest, Jan Gijze Vaart en Velserijnde doet echter vermoeden, dat hier van "beroeps-getuigen" sprake is. Ook hier is tot nu toe van enige verwantschap niets gebleken.

Op 23 augustus 1789 blijkt Evert als weduwnaar voor de tweede maal te huwen en wel met de weduwe

AAGJE KLAASJE NEUTEBOOM (NOOTE(N)BOOM).

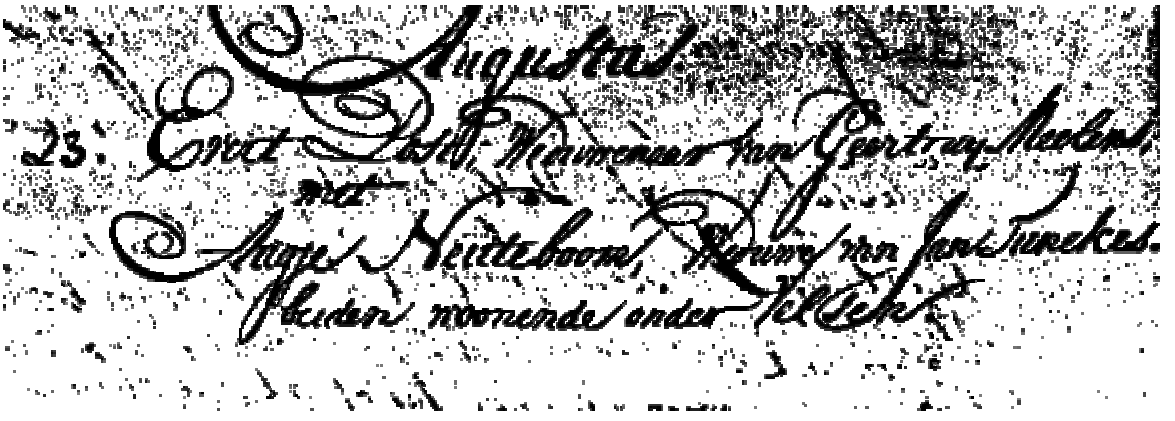
Augustus.
23. Evert Post, Weduwnaar van Geertruij Meelens,
met
Aagje Neuteboom, Weduwe van Jan Tuneker.
Beiden woonende onder Velsen.

Uit het schepenboek van Velsen.

Meer huwelijken, waarbij een mannelijke of vrouwelijke vertegenwoordiger van de familie Post partij is, zijn in Velsen in die tijd niet te vinden.

Wel treden als peter of meter (Kerklatijn voor mannelijke en vrouwelijke doopgetuigen) bij de doop van kinderen van Evert Post of Cornelis Post twee naamgenoten op:
Neeltje Post en Jan Post.

Neeltje Post is tweemaal meter en wel samen met Dirk Kuiper als peter. Op grond van de Rooms Katholieke gebruiken ligt het voor de hand te veronderstellen, dat zij een echtpaar vormen.
Jan Post komt als peter driemaal voor. In 1784 met Marretje Vonk, in 1791 met Marijtje de Jong en later in 1791 met Heintje. Bij onderzoek blijkt dat Jan met meerdere partners gehuwd is geweest. Zijn overlijden is op 28 maart 1806 geregistreerd te Velsen, maar van nakomelingen is tot nu toe niets gebleken.
De veronderstelling lijkt gewettigd, dat hier van familiebanden sprake moet zijn. Bij nader onderzoek in Soest blijken zij inderdaad zus en broer van Evert en Cornelis Post.

Samenvattend valt uit de eerste schaarse gegevens in Velsen een oudste generatie hypothetisch als volgt samen te stellen:

1. Evert Post huwt:
    1. Velsen (Driehuis) 8 november 1778 Anna Geertruij Melens
    2. Velsen (Driehuis) 23 augustus 1789 Aagje Klaasje Neuteboom.
2. Cornelis Post huwt:
    Velsen (Driehuis) 22 augustus 1779 Trijntje Janse Donker.
3. Neeltje Post huwt:
    ?? Dirk Kuiper.
4. Jan Post
    treedt te Velsen (Driehuis) op als peter met:
    Marretje Vonk in 1784
    Marijtje de Jong in 1791
    Heijntje later in 1791.

Toch is reeds eerder in Velsen sprake geweest van een vertegenwoordiger van de naam Post.
1. Van 1640 tot 1645 was **Jan Corneliszoon Post**, schout van Velsen.
2. In een bezittingenregister van 1760 komt een persoon **Jan Post** voor.

Van enige verwantschap tussen hen en het uit Soest afkomstige geslacht Post in Velsen is tot nu toe niets gebleken. Mogelijk is bij deze laatste wel sprake van verwantschap, maar dat moet nader onderzocht worden.

Omdat volgens het 'Schepenboek' van Velsen in **Soest bij Amersfoort** verder gezocht moest worden, was dit de reden om allereerst een onderzoek rond die plaatsen in te stellen. Naast archiefwerk, bleken de Eemlandse Klappers (EK) van J.H.M. Putman (tegenwoordig ook in digitale vorm beschikbaar) daarbij van groot gemak. Het vervolmaken van dit onderzoek is vervolgens verricht door de eerder genoemde Toos Dijkhuis. Haar materiaal is in deze publicatie meegenomen.

Het boek behandelt de mannelijke nakomelingen per generatie, genummerd met Romeinse cijfers en hoofdletters. Ongehuwde moeders, dit verschijnsel is beslist niet iets van deze tijd, worden in die generatie met een arabisch cijfer aangeduid. Kinderen uit een huwelijk worden arabisch genummerd en, als de moeder een Post is, aangeduid met hun achternaam. Kleinkinderen daarvan met afwijkende achternamen worden met kleine letters aangeduid.

ZIJSTAP: De naam Post.

De naam Post wordt door de deskundigen van het Meertensinstituut als volgt verklaard:

1. Beroepsbijnaam voor een bode, een postbesteller of een postmeester; of voor een wachter, bewaker, schildwacht.
2. Wonend bij een 'post', een wachtpost of een postplaats aan een postweg waar de paarden werden gewisseld; vergelijk de Hollandse Post te Princenhage waar de paarden van de postkoets van Antwerpen naar Moerdijk werden verwisseld, en vergelijk onderstaand toponiem Ten Post en andere toponiemen hieronder vermeld. Er kan in dit verband nog rekening gehouden met een heel andere betekenis van post: '(voet)brug'.
3. Pos of Post is de benaming van een vissoort. Het kan de bijnaam van een visser zijn geweest (vergelijk Pos).
4. Zou Post evenals de namen Posthumus en Postma, die veelvuldig in Friesland voorkomen, kunnen duiden op een 'postuum geboren kind', dwz. na het overlijden van de vader?

naamsvermeldingen en literatuurreferenties:
• Aghete Poste, uitgaven Dordrecht 1285-86 [Stadsrek. Dordrecht 1283-87, p 47].
• Jacob Post, Zwolle 1449 [Maandrek. Zwolle 1449].
• Joris Adriaensz Post, geb. ca. 1510; zoon van Arent Dircksz, clerck Schieland; zoon van Dirck Aernts; zoon van Aernt; zoon van Aernt Post, bode te Overschie. Naam zou dus drie generaties niet vermeld zijn! [Boogaard van den-1982, p 440].
• 'Craicht post is een vriman Ind heft een voirwijff gehadt dije ock vri was, Ind daer bij behalden enen soen geheijten Johan post ...', Heerde 1520 (Lijst van horige lieden en goederen, RA Hert. Archief, nr 135). In 1526 werden o.a. Claes, Jacob en Kracht Post vermeld. Anno 1729 werd Jan Post in het doopboek van Heerde geregistreerd. "De familienaam is ontstaan uit een doopnaam; de doopnaam Post is afgeleid van het Latijnse Postumus, 'de laatste'. De naam Postumus werd vroeger wel gegeven aan een na de dood van de vader geboren kind" [Otten-1985, p 112].
• Arijen Huijbrechts Post, geb. ca. 1576, landman, Heilige Geestarmmeester van Overschie, huw. voor 1609; zoon van Hubrecht Ariens Post, ovl. voor 1614 [Slootweg-1997, p 72, nr 8616].
• Salomon Post, gezegd Vlaerdingerwout, brouwer in De Posthoorn, Delft ca. 1650 ['Wapenboorden in Maasland', in: GN 13 (1958), nr 12, p 266].
• Egbert Post, ged. Groningen 1680, huw. aldaar 1715, in 1725 leerlooier te Winschoten; zoon van Eisse Jans, geb. Ten Post, & Grietien Egberts uit Rolde, huw. Groningen 1674 [Iongh de-1992, p 170, nr 188].
• Teunis Jacobs (Post), afk. uit Soest, huw. Bussum 1694 [Frans de Gooijer, 'Bussumse familie Post, vijf generaties zandschippers', in: Bussums Historisch Tijdschrift 21 (2005), nr 3, p 13-22].
• Cornelis Pietersz Post, huw. Pijnacker 1717, enz. [Markus van-1994, p 27, nr 496].
• Jan Post, ged. Tiel 1750; nakomelingen in Purmerend en Groningen [H.R. van der Woude, Van der Woude/Veenwouden, bijlage Stamreeks Post, Zuidlaren 2000; dNL (1924)].
• Jacob Fokkes Post, Urk (1771 of 1798); "maar zeker is, dat de schipper van de schuit die in het laatst van de vorige eeuw brieven en pakjes van en naar het eiland bracht 'de post' genoemd werd." [T. de Vries, 'Uit een oud doopboek', in: DMB 22 (1970), p 29].
• Jan Jans Post (Leeuwte 1787-Vollenhove 1851) [Klaas Boes & Max Does: 'Kwartierstaat De Lange/Westhuis', in: Kondschap Brederwiede 23 (2007), nr 1].
• In de 17e eeuw ontwikkelden sommige boden zich tot postmeesters. Ze hielden zich voortaan bezig met de organisatie van een postverbinding, waarbij ze zelf het kantoorwerk ver-

richtten. Het postmeesterschap werd uiteindelijk een van de lucratieve ambten die ten tijde van de Republiek door notabelen werden bezet en waarvan de taakuitvoering aan anderen werd overgelaten [Marc Kleijnen, 'Voor goede krachten goede kansen. Een historische schets van het werk bij de posterijen en in de telecommunicatie, met aanwijzingen voor onderzoek naar persoonsgegevens', in: Jb. CBG 53 (1999), p 215-253, 227].
• Postführer van de stad Witmond en van de vorst van Oost Friesland [Vragenrubriek, in: GN 39 (1984), nr 1, p 40].
• Vgl. NNN: 20e-eeuwse bijnamen Jan de Post te Hoornaar = postbesteller Jan Slob, en Jantje de Post te Wagenberg (NB) = brievengaarder Jan de Jongh.

• Mbt. het toponiem Post:
- Te Berg en Terblijt (Lb.): "Het veld nabij het afsluithek op de Rijksweg werd De Puest, de Pust en later de Post genoemd, hetgeen erop wijst dat er één of meer personen op post gesteld werden" [V.T.J. Claessens, A.H.H. Houben & H.L. Raven, Berg en Terblijt. Van twee heerlijkheden naar een gemeente, Valkenburg 1981, p 155].

• Post:
1. BN naar de visnaam *pos(t)*. Zie *Pos*. 1224 Willelmi Post, Harelbeke (DEBR. 1980); 1312 Martiin Post scepenen in Hulsterambacht, Hulst (DEBR. 1999).
2. Mnl. *post* `post, stijl van deur of raam, paal'.
3. Korte vorm voor *van Post*. PlN Bost in Webbekom. 1485 Reynder Post = 1479 Reyner van Post = 1479 Reyner van Bost, Diest (WF).
4. BerBN van de postmeester. 1549 van jufvrouwe Postmeesters weghen = 1550 juffrouwe Post, Aartselaar (WF).

Gezien de verdere vondsten in de naspeuringen naar voorvaderen Post is de tweede betekenis van de naam het meest waarschijnlijk. Dat blijkt uit het volgende hoofdstuk.